

En anden årsag er behovet for at videreføre bestemmelserne om drift af landbrugsjorder fra den gældende landbrugslov. Det skyldes, at landbrugsloven ophæves ved vedtagelsen af forslaget til en ny forenklet lov om landbrugsejendomme, som fremsættes samtidig med dette lovforslag.

Når der eksempelvis bliver truffet beslutninger om gennemførelse af Vandmiljøplan III og om en strategi for plantegenetiske ressourcer bliver der basis for efterfølgende faser, hvor loven kan suppleres med elementer herfra, der angår lovens område. Der findes allerede regler inden for disse områder, for eksempel om gødningsanvendelse. Da reglerne muligvis skal ændres ved ovennævnte beslutninger, er de ikke indarbejdet i dette lovforslag.

Det foreslås i forslaget til lov om landbrugsejendomme, at de gældende regler i medfør af landbrugsloven om husdyrhold og arealkrav m.v. forbliver i kraft indtil videre. Når der er sket en afklaring af eventuelle lovinitiativer i forbindelse med Vandmiljøplan III, vil disse regler blive nyvurderet sammen med de øvrige regler om anvendelse af næringsstoffer.

b. Anvendelse af jordressourcen til dyrkning og natur

Et centralt emne i dette lovforslag er reglerne for drift af landbrugsjorder ved anvendelse til dyrkning og natur.

Reglerne har en forhistorie i landbrugsloven fra 1967 med senere ændringer, som foreslås ophævet ved forslag til lov om landbrugsejendomme, der fremsættes samtidig med dette lovforslag.

Regler for drift af landbrugsjorder, som findes i den hidtidige landbrugslov, placeres nu i dette lovforslag om drift af landbrugsjorder, således at disse regler kan ses i sammenhæng med andre regler om drift af landbrugsjorder. Mens landbrugsloven kun omfatter jorder, der er noteret som hørende til en landbrugsejendom i matrikelregistret, omfatter dette lovforslag om drift af landbrugsjorder også landbrugsjorder, der ikke er noteret, de såkaldte frijorder.

Landbrugslovens bestemmelser om dyrkningspligt har haft til hensigt at sikre, at jorderne blev udnyttet jordbrugsmæssigt i det omfang, de var egnede dertil. Ejeren kunne dog til eget brug udnytte forekomster i jorden af tørv, grus, kalk og lignende eller give andre en tilsvarende begrænset udnyttelsesret.

Ved ændringer af landbrugsloven er der gradvist sket en ændring i indholdet af dyrkningspligten.

Den gældende dyrkningspligt indebærer, at en landbrugsejendom skal drives på forsvarlig måde under hensyn til de erhvervsmæssige udnyttelsesmuligheder, til husdyrsundhedsmæssige forhold samt til natur

og miljø, og at jorderne skal udnyttes jordbrugsmæssigt i det omfang, de er egnede dertil. Landbrugslovens krav om, at jorderne skal drives på forsvarlig jordbrugsmæssig måde, kan i dag opfyldes ved, at der sker en forsvarlig og flersidig anvendelse af jorderne under hensyntagen til jordbrugsproduktion, natur, miljø og landskabelige værdier.

De gældende regler er ikke til hinder for, at landbrugsjorder udtages til braklægning eller til etablering af våde enge, naturgenopretningsprojekter eller lignende. Jorder, der er uegnede til dyrkning, græsning eller tilplantning, kan henligge helt uden jordbrugsmæssig udnyttelse.

Dyrkningspligten indeholder retten til frit afgrødevalg, for så vidt afgrødevalget ikke er begrænset gennem anden lovgivning, for eksempel naturbeskyttelsesloven. Retten til frit afgrødevalg giver jordbrugeren mulighed for løbende at tilpasse sin produktion til de aktuelle markedsforhold og for at bevare konkurrenceevnen.

Indholdet i dyrkningspligten og rettighederne til frit afgrødevalg i den gældende landbrugslov videreføres med visse ændringer, jf. nedenfor.

I juli 2003 afgav Udvalget vedrørende forenklinger i jordlovgivningen betænkning. Udvalget var nedsat af Fødevareministeriet og havde i øvrigt repræsentanter for Finansministeriet, Miljøministeriet, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Fødevareøkonomisk Institut, Amdradsforeningen, Landbrugsraadet, Dansk Landbrug, Dansk Erhvervsgartnerforening, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet. Udvalget anbefalede, at den dyrkningspligt tillige skal rumme mulighed for at lade landbrugsjorder ligge som lysåben natur, og at der indføres en basal og enkel plejepligt, der består i at holde alle landbrugsjorder fri for opvækst af træer og buske og dermed samtidig holde arealerne i dyrkbar stand. Udvalget anbefalede visse undtagelser, så pligten ikke bliver uforholdsmæssig byrdefuld.

Anbefalingerne fra udvalget er sammen med den gældende landbrugslov grundlag for reglerne i dette lovforslags bestemmelser om jordressourcens anvendelse til dyrkning og natur.

3. Lovforslagets indhold

Lovforslaget har et bredt formål om bevaring af produktionsgrundlaget, naturen, miljøet og de landskabelige værdier. Forslaget er første led i en tilsigtet samlet lov om regulering af driften af landbrugsjorderne.

Lovforslaget skal regulere driften af landbrugsjorder men omfatter alle jorder, der kan dyrkes planter på, fordi dette i visse tilfælde er nødvendigt af hensyn